

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

18 червня 2021 року

м. Київ

№ 55

Про затвердження Змін до Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України

Відповідно до статей 7, 15, 33, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою забезпечення вдосконалення контрольних процедур за сортуванням розмінних та обігових монет відповідно до встановлених правил визначення платіжних ознак та вдосконалення визначення платіжних ознак готівки національної валюти України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 03 грудня 2018 року № 134 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту грошового обігу (Віктор Зайвенко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

4. Постанова набирає чинності з 01 липня 2021 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
18 червня 2021 року № 55

Зміни до Правил визначення платіжних
ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет
національної валюти України

1. У пункті 2 розділу I:

1) підпункт 1 викласти в такій редакції:

“1) банкноти (монети), вилучені з обігу, – банкноти (монети) відповідного зразка (року виготовлення), які з дати, оголошеної Національним банком, перестали бути законним засобом платежу та виводяться/виведені з обігу;”;

2) абзац перший підпункту 2 викласти в такій редакції:

“2) банкноти (монети) з дефектами виробника – платіжні банкноти (монети), що не відповідають затвердженим зразкам, зображення та описи яких розміщені на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку;”;

3) підпункт 3 викласти в такій редакції:

“3) вилучення з обігу сумнівних банкнот (монет) – банківська операція, під час якої банкноти (монети) переводяться до категорії неплатіжних або приймаються для проведення їх дослідження Національним банком із метою перевірки наявності ознак справжності та платіжності, оцінки їх відповідності затвердженим зразкам;”;

4) пункт після підпункту 4 доповнити новим підпунктом 4¹ такого змісту:

“4)¹ зразок банкноти – контрольний примірник банкноти певного номіналу, виготовлений із повною системою ознак платіжності та елементів захисту, який має нульову нумерацію і на якому за допомогою друку з обох боків або перфорації нанесено слово “ЗРАЗОК” або “SPECIMEN”. Як виняток, зразок банкноти може бути виготовлений з обігової пронумерованої банкноти шляхом перфорації слова “ЗРАЗОК” або “SPECIMEN”;”;

5) підпункти 5 і 6 викласти в такій редакції:

“5) навмисно пошкоджені з метою вчинення кримінального правопорушення банкноти – неплатіжні банкноти, що складені/склеєні з неплатіжних частин від:

різних справжніх банкнот;

різних справжніх банкнот та частин від виробів, схожих за дизайном на банкноти, на яких немає імітації елементів захисту, та/або смуг звичайного паперу;

б) неплатіжні банкноти (монети) – справжні банкноти (монети), що не можуть використовуватися за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та для переказів у зв’язку з набуттям у процесі обігу або неналежного зберігання ознак зношення та пошкодження, які не відповідають установленим Національним банком критеріям, а також:

навмисно пошкоджені з метою вчинення кримінального правопорушення банкноти;

банкноти (монети), які вилучені Національним банком з обігу;

зразки банкнот;

банкноти, погашені штампами або написами “до обміну”, “неплатіжна”;

монети, які мають одну або більше з таких ознак: механічні пошкодження (надрізані, з отворами, з видаленою частиною, розділені на частини), з повністю відсутніми зображеннями аверсу та/або реверсу;”;

б) у підпункті 8:

абзац четвертий викласти в такій редакції:

“вироби, схожі за дизайном на банкноти, на яких видалені та/або приховані написи рекламного чи сувенірного характеру, та імітовані окремі елементи захисту справжніх банкнот;”;

абзац шостий виключити.

2. У розділі II:

1) у пункті 6:

абзац другий замінити п’ятьма новими абзацами другим – шостим такого змісту:

“Придатні до обігу монети можуть мати одну або більше з ознак, що не перешкоджають без сумніву визначити справжність та номінал монети:

потемніння поверхні;

дрібні механічні пошкодження (подряпини, вм’ятини);

точкова корозія поверхні/елементів дизайну;

забруднення у вигляді локальних плям, дрібних крапок.”.

У зв’язку з цим абзаци третій, четвертий уважати відповідно абзацами сьомим, восьмим;

2) у підпункті 2 пункту 8 слова “крім штампів та/або написів про погашення” замінити словами «крім штампів або написів про погашення “до обміну”, “неплатіжна”»;

3) пункт 9 викласти в такій редакції:

“9. До зношених монет належать монети, які мають одну або більше з ознак пошкодження, які не перешкоджають без сумніву визначити справжність та номінал монети:

погнуті або деформовані таким чином, що унеможлиблює їх машинний підрахунок;

із спотвореними та частково збереженими зображеннями аверсу та/або реверсу внаслідок тривалого перебування в обігу, впливу навколишнього середовища та/або дії води/хімічних речовин/вогню (утворення корозійних раковин, зміна кольору, оплавлення).”;

4) у пункті 11:

у підпункті 1 слова “вогнем, водою, різними рідинами або хімікатами, з утраченими частинами та/або з отворами” замінити словами “внаслідок дії хімічних речовин, води, вогню та/або з утраченими частинами (отворами)”;

у підпункті 4 слова “крім штампів та/або написів про погашення” замінити словами «крім штампів або написів про погашення “до обміну”, “неплатіжна”»;

у підпункті 12 слова “які внаслідок значного пошкодження вогнем, водою, різними рідинами або хімікатами” замінити словами “значно пошкоджені внаслідок дії хімічних речовин, води, вогню та/або”;

5) у пункті 20:

в абзаці другому слово “виведені” замінити словом “вилучені”;

перше речення абзацу третього після слова “цінностей” доповнити словами “навмисно пошкоджених з метою вчинення кримінального правопорушення”.

3. У розділі III:

1) назву розділу після слова “банку” доповнити словами “та інкасаторської компанії”;

2) абзац п’ятий пункту 22 викласти в такій редакції:

“Банк не передає до Національного банку для досліджень виробу, схожі за дизайном на банкноти, із написами рекламного чи сувенірного характеру і на яких не імітовані елементи захисту справжніх банкнот.”;

3) пункт 23 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Інкасаторські компанії не передають до Національного банку для досліджень вироби, схожі за дизайном на банкноти, із написами рекламного чи сувенірного характеру і на яких не імітовані елементи захисту справжніх банкнот.”.